

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Att undervisa i dans

En forskningsöversikt om
undervisningsmetoder i dans

Ludvig Andersson &
Melker Wennerström
Ämneslärarprogrammet
Idrott och hälsa (7-9)

Uppsats/Examensarbete: 15 hp
Kurs: L9ID2G
Nivå: Grundnivå
Termin/år: VT 2023
Handledare: Suzanne Lundvall
Examinator: Anders Raustorp
Kod: VT23-2940-001-L9ID2G

Nyckelord: Dans, didaktik, idrott och hälsa, undervisningsmetoder

Abstract

Dans är ett kunskapsområde inom idrott och hälsa som finns med i kursplanen för ämnet. Trots detta finns det lärare som upplever sig sakna kunskap och förmåga att undervisa inom området. Ett bristande självförtroende hos lärare kan leda till att dans förekommer i mindre utsträckning i undervisningen, vilket i sin tur påverkar elevernas kunskaper i dans. Med kunskap om de olika undervisningsmetoderna och en vetskap om hur de kännetecknas kan lärares upplevda brist på kompetens möjligen avhjälpas. Denna forskningsöversikt syftar till att öka kunskapen om olika undervisningsmetoder i dans. Litteraturstudien följer arbets sättet för en systematisk forskningsöversikt. Detta resulterade i en analys av tio artiklar vetenskapliga artiklar publicerade på olika databaser. Resultatet visar att de undervisningsmetoder som förekommer i dans antingen är lärarcentrerade eller elevcentrerade. Den lärarcentrerade undervisningsmetoden kännetecknas av att lärare leder aktiviteten och ger eleverna möjlighet att reproducera och repetera de rörelser som förevisats. Rollen som instruktör ställer krav på lärares kunskap i dans och förmåga att se vilken nivå eleverna ligger på för att utforma undervisningen därefter. I det elevcentrerade undervisningsmetoden får eleverna möjlighet att utifrån en given uppgift använda sina egna erfarenheter, känslor och kreativitet till att skapa danser och rörelser. Metoden kräver en tillit till elevernas förmåga att söka lösningar på läruppgifter i dans på egen hand. Läraren stöttar eleverna i deras arbete med öppna frågor och feedback. En slutsats är att två undervisningsmetoder dominerar dansundervisningen i ämnet idrott och hälsa och beroende på syftet med undervisningen påverkas lärares val av undervisningsmetod och utförande.

Förord

Vi vill rikta ett stort tack till vår handledare Suzanne för hennes stöd och vägledning under arbetet.

Arbetsuppgifter	Procent utförda av	
	Ludvig Andersson	Melker Wennerström
Planering av forskningsöversikt	50	50
Litteratursökning	50	50
Datainsamling	50	50
Analys	50	50
Skrivande	50	50
Layout	50	50

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.1 Introduktion	1
1.2 Syfte	2
1.2.1 Frågeställningar	2
2 Bakgrund	3
2.1 Dans förr och nu	3
2.2 Dans i skolan	3
2.2.1 Dans i kursplanen	4
2.2.2 Vad kännetecknar en god undervisning?	5
2.3 Teoretiska utgångspunkter	5
2.3.1 John Dewey - Learning by doing	5
2.3.2 Lev Vygotskij - Scaffolding	6
2.3.3 Gert Biesta - Ta risker	6
2.4 Tidigare forskning	7
3 Metod	8
3.1 Datainsamling	8
3.1.1 Databaser och sökord	8
3.1.2 Inklusions- och exklusionskriterier	9
3.2 Databearbetning	10
3.2.1 Kvalitetsgranskning	10
4 Resultat	10
4.1 Lärarcentrerad undervisningsmetod	11
4.2 Elevcentrerad undervisningsmetod	12
4.3 Digitala verktyg	14
5 Diskussion	15
5.1 Metoddiskussion	15
5.1.1 Datainsamling	15
5.1.2 Databearbetning	16
5.2 Resultatdiskussion	17
6 Slutsats och implikationer	20
6.1 Vidare forskning	20
7 Referenslista	21
8 Bilagor	24

1 Inledning

1.1 Introduktion

Lärare i idrott och hälsa behöver behärska många olika områden, inklusive dans. Trots att dans ingår i det centrala innehållet för ämnet idrott och hälsa (Läroplan för grundskola, förskoleklassen och fritidshemmet [Lgr 22], 2022) visar forskning att dans är ett område där lärare upplever sig sakna kunskap och färdighet i att undervisa (Baker, 2015; Lundvall & Meckbach, 2008). Om lärare inte känner sig säkra på att förmedla kunskapsområdet dans finns risken att eleverna inte fullt ut får med sig de positiva aspekterna, både fysiska och mentala, som dans kan ge. Folkhälsomyndigheten (2021) menar att fysisk aktivitet har en stor positiv inverkan på människans hälsa och bidrar till ett ökat välbefinnande. Bland annat kan fysisk aktivitet förebygga och minska riskerna för en rad olika sjukdomar, däribland hjärt- och kärlsjukdomar, typ 2-diabetes och vissa cancerformer. SVT-nyheter (2019) redogör för forskning som visar att dans är en fysisk aktivitet som är positiv för människans hälsa. De menar också att eftersom dans i stort sett alltid utförs i samband med musik är det inte bara positivt för kroppen utan också för hjärnan, detta som kombination kan minska risken för bland annat demens och stress.

Enligt Lgr22 (2022) är ett av syftena med ämnet idrott och hälsa i skolan att undervisningen ska berika eleverna med kunskaper om hur rörelse och rörelseaktiviteter påverkar den fysiska, psykiska och sociala hälsan. Dans är en fysisk aktivitet som kan uppfylla alla dessa tre aspekter. Trots att dans ingår i det centrala innehållet för ämnet idrott och hälsa (Lgr22, 2022) finns det forskning som visar att många lärare i ämnet upplever att det är svårt att undervisa i dans. Ängquist (2006) menar att dansundervisningen i skolan är beroende av idrottslärares inställning och syn på dans och därmed riskerar dans att förekomma i mindre utsträckning än andra moment i undervisningen om idrottslärare själva inte har ett intresse för dans. Även Lundvall & Meckbach (2008) hävdar i sin studie att flera lärare uttrycker att deras förmåga att undervisa i dans är begränsad samt att de är osäkra på sin egen kompetens inom dans, vilket leder till en osäkerhet kring hur dans ska läras ut. Författarna menar vidare att som följd av detta lägger vissa lärare mindre tid på dans och blir då också pedagogiskt begränsade i sin undervisning. Begränsningen är en följd av deras upplevda okunskap i området snarare än en ovilja att undervisa i dans då studien visar att var fjärde lärare vill lägga mer tid på dans och mindre på bollspel. Även Baker (2015) menar att lärare i idrott och hälsa upplever sig ha begränsad erfarenhet och till och med saknar förmågan, kunskaper och självförtroende för att undervisa i dans.

Eftersom lärare kan uppleva dans som ett svårt område att undervisa i är målet med denna forskningsöversikt att redogöra för olika undervisningsmetoder i dans samt undersöka hur de skiljer sig åt. Förhoppningsvis kan denna forskningsöversikt bidra med ökade kunskaper och en överblick över dansundervisning i idrott och hälsa, samt ge en förståelse för lärares didaktiska strategier som nutida och framtida lärare i idrott och hälsa kan ha användning av i yrkeslivet.

1.2 Syfte

Syftet med forskningsöversikten är att undersöka hur lärare bedriver dansundervisning inom idrott och hälsa.

1.2.1 Frågeställningar

Studiens mer precisa frågeställningar är:

- Vilka olika undervisningsmetoder använder lärare i idrott och hälsa i dansundervisning?
- Vad kännetecknar utformningen av undervisningen vid användandet av de olika undervisningsmetoderna?

2 Bakgrund

I detta avsnitt definieras inledningsvis dans som begrepp och företeelse samt olika aspekter av dans. Det ges även en kort beskrivning av dansens historia. Därefter presenteras dansens plats i skolan och kursplanen ur ett historiskt och nutida perspektiv. Vidare beskrivs vad som kännetecknar god undervisning samt studiens teoretiska utgångspunkt där aspekter inom tre olika lärandeteorier, som alla ryms inom ett sociokulturellt perspektiv på lärande, beskrivs. Dessa teorier används i analysen av forskningsöversiktens resultat. Avslutningsvis presenteras tidigare forskning inom området.

2.1 Dans förr och nu

Dans kännetecknas av rörelser till musik, takt eller rytm. Dessa rörelser kan vara spontana eller ha en särskild form och utföras vid viss tid eller plats (Nationalencyklopedin [NE], 2023). Dans kan också beskrivas som ett tillfälle då människan med sina utförda rörelser skapar en kunskap och relation till sin kropp genom att röra sig på egen hand eller tillsammans med andra. Dans och rörelse har sedan urminnes tider använts som ett kommunikationssätt mellan människor (Lundvall & Meckbach, 2007). Alla människans kroppsdelar kan komma till användning i dans, från stora lemmar som armar och ben till mindre kroppsdelar som fingrar eller ögon. I dans utmanas olika sätt att använda kroppen och det kan ske i allt från liggande läge till mer rörliga positioner (NE, 2023).

Dans förekommer i flera olika former och kan påträffas i olika sammanhang i samhället (Lundvall & Meckbach, 2007). Förutom att fungera som ren underhållning i TV-program som *Let's Dance* eller att dansa på klubben finns det flera olika aspekter som dans kan kopplas till. Dessa aspekter kan vara sociala, religiösa, kulturella, emotionella, estetiska eller fysiska (Skolverket, 2021; NE, 2023). Avseende de kulturella aspekterna innebär det att man genom dans kan ta del av olika kulturella traditioner. Det finns flera kända dansstilar och många av dem kan spåras hundratals år tillbaka, exempelvis den spanska flamencon som har influenser från nomadiska romer med ursprung i Nordindien (NE, 2023). Dans som fysisk aktivitet och träningsform förekommer exempelvis i dansklasser på gym, men kanske framförallt i ämnet idrott och hälsa i skolan.

2.2 Dans i skolan

Idrott och hälsa är idag ett obligatoriskt ämne i den svenska skolan och har som syfte att utveckla allsidiga rörelseförmågor och ett intresse hos eleverna att vara fysiskt aktiva samt att vistas i naturen. Dessutom ska undervisningen ge eleverna möjligheter till att utveckla positiva levnadsvanor för att i framtiden kunna påverka sin hälsa. Undervisningen i ämnet ska också ge eleverna förutsättningar till att utveckla kunskaper hur rörelseaktiviteter och fysisk aktivitet står i relation till fysisk, psykisk och social hälsa (Lgr 22, 2022).

Rörelser som kan relateras till dans har förekommit sedan 1800-talet i svensk skola, främst inom estetisk gymnastik som är en inriktning som utvecklades gradvis inom

Linggymnastiken. Denna inriktning av gymnastiken ansågs vara tydligt feminint kodad och utfördes främst av kvinnor. Under 1800-talet och fram till 1970-talet var lärarutbildningen separat för män och kvinnor och utbildningen skiljde sig åt mellan könen. På 1980-talet reformerades utbildningsväsendet och samundervisning infördes i såväl grundskola som på universitet (Annerstedt, Peitersen & Rønholt, 2001).

Dans är ett brett kunskapsområde och inom detta finns många olika former av dansaktiviteter, där eleverna får lära sig allt från att skapa egna danser, öva på färdiga koreografier eller känna igen danssteg typiska för en viss dansstil. Vid rörelseaktiviteten dans tränas bland annat kroppskontroll, taktkänsla och rörelseförmåga. Detta kan alltså ske genom en rad olika rörelser och former, ensam eller tillsammans med andra (Lundvall & Meckbach, 2007).

2.2.1 Dans i kursplanen

Dans har funnits med i skolans kursplan under hela 1900-talet. Till en början var dans tydligt förknippad med att bevara kulturella traditioner och främja såväl ett estetiskt rörelsesätt som social utveckling. Genom åren har läroplanerna förändrats och så även innebörden av dans som kunskapsområde i idrott och hälsa. Från 1980-talet och framåt har estetikens utrymme i läroplanerna minskat. Estetikens utrymme har marginaliserats och trots att dans har en fortsatt stark position i styrdokumentet har det på senare tid förknippats mer med fysisk aktivitet, träning och kulturella traditioner än estetik (Mattsson & Lundvall, 2015).

Enligt Lgr22 (2022) är skolans uppdrag att:

Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper. De ska få pröva och utveckla olika uttrycksformer och uppleva känslor och stämningar. Drama, rytmik, dans, musicerande och skapande i bild, text och form ska vara inslag i skolans verksamhet. En harmonisk utveckling och bildninggång omfattar möjligheter att pröva, utforska, tillägna sig och gestalta olika kunskaper och erfarenheter. (s.9)

När Skolverket 2022 övergick från Lgr11 till Lgr22 minskade begreppet dans användning i kursplanen för idrott och hälsa, tidigare nämndes dans tretton gånger men idag återfinns det endast tre gånger. Tidigare har dans funnits med i kunskapskriterierna men idag återfinns dans endast i ämnets centrala innehåll för hela grundskolan. Vidare lyfter kursplanen att eleverna på högstadiet ska få undervisning i “olika former av dans samt skapande av rörelse-och träningsprogram till musik, takt och rytm” (Lgr22, 2022, s.3). I den senaste läroplanen för grundskolan och i ämnesplanen för idrott och hälsa på gymnasieskolan framgår inte hur danskunskaper eller kunnande i dans ska bedömas. I kommentarmaterialet från Skolverket (2022, s.21) står det att betygskriteriet “Eleven genomför rörelseaktiviteter som innefattar komplexa rörelser i olika fysiska sammanhang och anpassar sina rörelser **till viss del/relativt väl/väl** till syftet med aktiviteterna.” Detta riktar sig mot lärares bedömning mot olika aspekter av elevernas rörelser och hur de anpassar rörelserna utefter uppgiftens syfte. Det kan vara allt från vilken kraft, tajming, tempo och rytm som eleverna använder, vilket tyder på att bedömning av dansundervisningen ingår i detta kunskapskrav. Dans lyfts också fram ur flera olika perspektiv vilket kan tolkas som att dans kan ha en relativt stor del av undervisningstiden i ämnet.

2.2.2 Vad kännetecknar en god undervisning?

Annerstedt (2007) menar dock att det inte bara är kursplaner, undervisningsmetoder och färdiga tillvägagångssätt för utvärdering som krävs för att bli en bättre lärare. Det krävs även träning i problemlösning i specifika situationer, eftersom alla klasser och elever lär sig på olika sätt behöver lärare undersöka vad som fungerar i vilka klasser och under vilka specifika förutsättningar. Men det är inte det enda, för att bli en bättre lärare krävs det också att lärare prövar sin egen förmåga, handlingsteori och ofta reflekterar kring mål och framtidsplaner för både ämnet och eleverna (Annerstedt, 2007). Good & McCaslin (1992) refererade i Annerstedt (2007) har lyft principer som bör prägla god undervisning oavsett ämne.

- “innehållet bör väljas ut på ett sådant sätt att det är användbart och meningsfullt för eleverna,
 - eleverna bör ges erfarenheter av att själva använda innehållet i olika sammanhang,
 - undervisningen bör fördjupa en begränsad och överskådlig mängd lärostoff, men som ett led i fördjupningen bör eleverna lära sig begrepp och metoder som har en mer generell användning,
 - eleverna bör uppmuntras att aktivt skapa sammanhang och mening i innehållet utifrån sin egen erfarenhetsvärld, och läraren ska stödja dem i denna bearbetning och inte bara “gå igenom materialet”,
 - eleverna bör uppmuntras till ett kritiskt tänkande och problemlösning,
 - läraren bör försöka skapa en positiv och lärandeorienterad gemenskap i klassen.”
- (Annerstedt, s.56, 2007)

2.3 Teoretiska utgångspunkter

Inom pedagogiken finns flera olika perspektiv på hur det går att förstå undervisning och lärande. Didaktiska val och pedagogiska metoder har inverkan på hur lärare agerar i undervisningen. Som en teoretisk utgångspunkt för denna forskningsöversikt kommer tre lärandeteorier användas vid analysen av det empiriska materialet.

2.3.1 John Dewey - Learning by doing

John Dewey var en amerikansk filosof verksam under 1800- och 1900-talet och är den person som främst förknippas med pragmatismen som teori om lärande samtidigt som han har haft stort inflytande på skola och utbildning. Learning by doing, att lära genom att göra, är ett begrepp som skapats ur och sammanfattar Dewey syn på lärande. Begreppet formulerades för att förbättra skolarbetet och göra det mer elevcentrerat med anpassningar till elever med olika förutsättningar (Säljö, 2020). Kunskap enligt pragmatismen är både teoretisk och praktisk, praktiska handlingar i samspel med andra och miljö är inte möjliga utan teoretisk reflektion och tänkande. Dewey menade att sinnliga och estetiska upplevelser var av stor vikt och något som överensstämde med detta synsätt på kunskap. Den viktigaste faktorn för att få barn mer delaktiga i teoretiska kunskaper och färdigheter i vardagen är språket enligt Dewey. Med kommunikation menar Dewey att vi kan utvidga våra erfarenheter bortom det vi själva upplevt och på så sätt ta till oss mer kunskap om teori och praktik. För att lärandet ska

utvecklas menar Dewey att det ska ske genom inquiry, att lärare utgår från ett problem eller en undran som finns bland eleverna, detta för att det ska finnas ett syfte med lärandet. Enligt Dewey sker lärande genom att aktivt ta oss an ett problem eller något som vi inte redan vet (Säljö, 2020).

2.3.2 Lev Vygotskij - Scaffolding

Lev Vygotskij som föddes 1896 har lagt grunden för det sociokulturella perspektivet för lärande och utveckling. Ett av de begrepp som främst förknippas med Vygotskijs perspektiv på lärande är den proximala utvecklingszonen, som kan förklaras som det glapp mellan vad eleverna kan på egen hand och den kunskap de behöver hjälp med från någon annan. Med andra ord behöver läraren ge eleverna stöttning på rätt nivå för att eleverna ska förstå och kunna lära sig av den stöttning läraren ger. Denna stöttning kan förklaras med begreppet scaffolding som innebär att läraren till en början ger mycket stöd till eleverna men allt eftersom eleverna tagit sig till mer kunskap avtar denna stöttning från läraren och eleverna kan så småningom genomföra det som de till en början behövde stöttning i på egen hand. Enligt det sociokulturella perspektivet är det därför viktigt att som lärare vara medveten om elevers utvecklingszoner i relation till en viss färdighet för att elever sedan ska kunna ta ett successivt ökat ansvar för hur aktiviteten fortlöper (Säljö, 2020).

2.3.3 Gert Biesta - Ta risker

Det finns ingen garanti för att elever lär sig något av det som läraren har att erbjuda (Biesta, 2013). Biesta (2013) menar att det är viktigt att lärarna vågar ta risker i skolan och undervisningen. Med risk menar inte Biesta att det är en risk för att eleverna ska misslyckas. Begreppet risk för Biesta innebär istället att om lärare släpper taget och välkomnar oförutsedda händelser kan dessa leda till ett ännu större lärande. Att blanda in risker i undervisningen är en möjlighet till att låta eleverna utmana sig själva och tvingas att ta sig an uppgifter och frågor som de inte är bekväma med men som kan hjälpa dem framåt i sin utveckling (Biesta, 2013). Enligt Biestas mening är elever inte som föremål som ska fyllas med kunskap, utan de bör istället ses som aktiva subjekt som är engagerade i sina handlingar (Biesta, 2013). Vid användandet av risk (Biesta, 2013) i lärarnas undervisning blir lärarna mer av ett bollplank till eleverna istället för endast ett facit. Detta gör att det skapas uppgifter som kräver lite mer undersökning och öppna lösningar. Detta innebär att lärarna skapar en situation där eleverna får ta ansvar för sitt lärande och handlingar samtidigt som de utforskar något som de inte redan kan, vilket leder till ett utvecklande lärande med ny kunskap (Biesta, 2013).

De tre aspekterna på lärande och kunskap som går att knytas till Dewey, Vygotsky och Biesta kommer att användas för att fördjupa förståelsen för de undervisningsmetoder som redovisas i resultaten och vidare användas vid analys och diskussion av hur de olika metoderna skiljer sig åt. I diskussionen kommer även Annerstedts tankar om en god undervisning att relateras till resultatet.

2.4 Tidigare forskning

I detta avsnitt lyfts tidigare forskning som anses vara av vikt för forskningsöversikten. Forskning som visar på lärarens osäkerhet kring ämnet dans presenteras för att poängtera vikten av att lärare är medvetna om hur val av undervisningsmetod kommer påverka både läraren och elever.

Trots dansens långa tradition i ämnet idrott och hälsa finns det forskning som visar att lärare ifrågasätter dansområdets roll i skolämnet och upplever osäkerhet kring hur de ska undervisa i dans (Mattsson & Lundvall, 2015; Baker, 2015). Osäkerheten kan bota i bristande kunskaper i dans till följd av otillräcklig utbildning, bristande intresse eller självförtroende (Lundvall & Meckbach, 2008). Baker (2015) hävdar att lärare i idrott och hälsa tenderar att lära ut som de själva blev undervisade i idrott och hälsa. För många var möjligen dans inte ett område som prioriterats i deras skolgång och därmed blir det inte heller prioriterat i deras egen undervisning. Enligt Skolverket (2021) kan dessa känslor hos lärare och deras syn på dans vara under förändring eftersom dans ges mer tid i undervisningen än tidigare. Dock sällan som ett fokus för en hel lektion utan som del i en planerad lektion inom kunskapsområdet rörelse, exempelvis som uppvärmning.

Baker (2015) menar att det är viktigt att som lärare inte bara fundera på vilka undervisningsmetoder som används utan också vilka känslor läraren själv utstrålar kring ämnet dans. Författaren poängterar att det är viktigt att som lärare bli duktig på att *lära ut* dans istället för att fokusera på att bli bra på att genomföra dans själv. Gibbs (2016) lyfter att lärare kan använda digitala verktyg för att underlätta i dansundervisningen, exempelvis dansspel eller att filma för bedömning. På så sätt kan lärarna uppleva att stressfulla moment av undervisningen försvinner och de kan fokusera på andra viktiga delar. Att ha kunskaper i olika undervisningsmetoder som kan användas i dansundervisningen är en god förutsättning för en lyckad dansundervisning (Gibbs, 2016).

En traditionell undervisningsmetod i dansområdet där lärare planerar lektionsinnehållet, demonstrerar danssteg och övningar samt korrigerar elevernas rörelser tills de efterliknar den modell som läraren presenterar. Undervisningsmetoden, som författarna benämner *direct instruction technique*, innebär således att eleverna inom ett begränsat arbetsområde ska reproducera en given mall av rörelser som läraren tillhandahåller. Läraren fattar alla didaktiska beslut i undervisningen för att kontrollera och leda eleverna i deras lärande inom dansområdet (Kassing & Jay 2003, refererad i Amado, García-Calvo, Marreiros, López-Chamorro & del Villar, 2015).

Kassing & Jay (2003, refererad i Amado m.fl. 2015) beskriver även en undervisning som utgår från en undersökande metod där eleverna får fria händer att söka lösningar. Författarna kallar denna metod för *creative inquiry technique*, dvs. en kreativt frågebaserad metod inom dansområdet. Eleverna får fria händer att söka lösningar på en given rörelserelaterad uppgift av läraren. De rörelser eleverna skapar kan komma från eller vara inspirerade av olika erfarenheter och känslor eleverna känner eller enbart vara resultatet av kreativa idéer. Eleverna ges tilliten att finna utvecklande rörelsemönster utan lärarens direkta styrning och

får på så sätt ansvar över sitt eget lärande. Eleverna kan utgå utifrån de rörelser och kunskaper de själva besitter och utmana sina förmågor vidare. Läraren ger stöttning, feedback och ställer öppna frågor för att leda eleverna framåt i deras utveckling och jakt på ett kreativt svar på uppgiften.

Av ovanstående studier framgår att lärare i idrott och hälsa känner en osäkerhet kring dansundervisning och hur denna osäkerhet skulle kunna minskas med hjälp av mer medvetna val av undervisningsmetoder. Den kategorisering av undervisningsmetoder som gjorts i tidigare forskning ligger till grund för den tematisering av artiklar som beskrivs djupare i metodavsnittet. Definition och beskrivning av ovanstående begrepp är gjord för att underlätta vidare läsning.

3 Metod

Som metod för denna systematiska forskningsöversikt har vi följt arbetsgången för en systematisk forskningsöversikt, vilket innebär att en eller flera frågeställningar försöker besvaras genom analys av ett avgränsat antal forskningsartiklar inom aktuellt problemområde (SBU, 2023). Således har vi formulerat ett problemområde och eftersökt artiklar i vetenskapliga databaser med sökord som ringar in problemområdet. Ett urval av artiklar och deras relevans har granskats utifrån förutbestämd bedömningsmall och de utvalda artiklarnas resultat har sammanställts i olika teman. Arbetets tillförlitlighet har även diskuterats.

3.1 Datainsamling

3.1.1 Databaser och sökord

Flera pilotsökningar har genomförts sedan vi valde dans i ämnet idrott och hälsa som fokusområde. En rad olika sökord och databaser har testats utifrån möjliga frågeställningar. De databaser som använts för datainsamling är *Eric*, *Education Research Complete* och *SPORTDiscus*. *ERIC* är en databas med fokus på främst pedagogik och utbildning (EBSCO, 2023). Likaså är *Education Research Complete* en omfattande databas med fokus på pedagogik innehållande hundratals vetenskapligt granskade texter för utbildning och omfattar alla nivåer av utbildning (EBSCO, 2023). *SPORTDiscus* är den ledande bibliografiska databasen för idrotts- och idrottsmedicinsk forskning. Bland annat inkluderar databasen miljontals uppgifter från idrottsinriktade artiklar, avhandlingar och böcker (EBSCO, 2023). Därmed bedömdes alla tre vara databaser aktuella för fokusområdet dans.

För att få sökningen i databasen så specifik och träffsäker som möjligt användes de booleska operatorerna "AND" och "OR". Dessa operatorer läggs in mellan sökorden för att tydliggöra för databasen vad som eftersöks. Den booleska operatoren "AND" innebär att de eftersökta artiklarna ska innehålla båda sökorden och avgränsar på så sätt resultatet till ett mindre omfång av data. "OR" innebär att databasen ger förslag på artiklar som innehåller antingen ena sökordet eller det andra. För att söka på fraser eller begrepp som består av mer än ett ord sätts citationstecken runt orden, på så sätt söker inte databasen efter orden i frasen ett och ett (Östlund, 2017).

Gällande de initiala sökningarna på dessa databaser handlade det exempelvis om elevers och lärares inställningar till dans eller skillnader mellan könen kopplat till dansundervisningen i idrott och hälsa. På ovanstående teman genomfördes flera samsökningar i databaserna *SPORTDiscus*, *ERIC* och *Education Research Complete*. Dessa olika sökningar resulterade i för många träffar. Vid läsning av tidigare forskningsöversikter framkom det också att ämnen som könsskillnader samt inställningar och attityder i dans redan har undersökts. Vi beslöt då att rikta om vårt fokus för forskningsöversikten till att öka kunskapen om lärares undervisningsmetoder i dans, vilket slutligen ledde fram till det aktuella undersökningsområdet.

Därmed gjordes en samsökning i databaserna *SPORTDiscus*, *ERIC* och *Education Research Complete* med följande sökord och booleska operatörer: “physical education” AND “dance education” AND “teaching methods” OR “teaching strategies”. Resultatet blev totalt 82 artiklar på databaserna Education research complete (16), Eric (47) och SPORTDiscus (19). Resultatet av sökningen redovisas separat (Se bilaga 1).

3.1.2 Inklusions- och exklusionskriterier

Antalet artiklar begränsades utifrån en rad olika faktorer för att studiens inriktning och resultat skulle ligga i linje med syftet med forskningsöversikten (Axelsson, 2012). Dessa begränsande faktorer kallas inklusions- och exklusionskriterier.

Inklusionskriterier:

- Artiklarna som skulle ingå i forskningsöversikten var peer-reviewed, alltså vetenskapligt granskade.
- Artiklarna skulle vara skrivna mellan år 2000 och 2023.
- Artiklarna skulle vara skrivna på engelska.

Exklusionskriterier:

- Artiklar som inte hade koppling till ämnet idrott och hälsa.
- Artiklar som fokuserade på skillnader i kön i relation till dans.
- Artiklar som fokuserade på elevernas attityd till dans.
- Artiklar som beskrev undervisning av en specifik dans.

De inklusionskriterier som redovisats ovan överensstämmer med forskningsöversiktens syfte och var ett sätt att ytterligare avgränsa resultatet av sökningen. Artiklar publicerade från år 2000 valdes för att avgränsa antalet, men också för att artiklarna skulle vara någorlunda aktuella och skrivna utifrån liknande förhållande som nutida samhällssituation. Eftersom användandet av digitala verktyg kopplat till olika undervisningsmetoder var ett möjligt resultat önskade vi moderna artiklar. Valet av exklusionskriterier möjliggjorde urvalet av artiklar till resultatdelen utifrån den sökning som genomförts. Artiklar som lyfte olika undervisningsmetoder men helt saknade koppling till skolämnet idrott och hälsa uteslöts eftersom de inte ansågs relevanta för arbetet. Detta grundar sig i att grupp sammansättningen i

en dansklass skiljer sig från en skolklass, därmed kan också undervisningsmetoderna variera. Artiklar där alltför stort fokus låg på skillnader i kön samt attityd till dans uteslöts också eftersom de didaktiska val som läraren gör riskerade att hamna i skymundan i dessa artiklar. Forskning som undersökte undervisningsmetoder kopplat till en viss dans exkluderades också eftersom undervisningsmetoderna ansågs alltför specifika och inte alltid användbara i dansområdet som helhet.

3.2 Databearbetning

De 82 artiklar som framkom från sökningen i de tre databaserna bearbetades sedan stegvis. 14 artiklar var dubletter och sorterades bort direkt. Därefter lästes samtliga 68 abstracts igenom och med hjälp av exklusionskriterierna valdes 15 stycken ut för mer djupgående läsning. Dessa 15 artiklar granskades noggrant utifrån exklusionskriterierna och hur väl de ansågs ligga i linjer med forskningsöversiktens syfte och frågeställningar. Slutligen sorterades ytterligare fem artiklar bort och urvalet blev slutligen tio artiklar.

När urvalet av artiklar färdigställdes genomförde vi en systematisk analys av artiklarna utifrån forskningsöversiktens syfte och frågeställningar. Detta innebar att vi först sammanställde de viktigaste delarna av artiklarna i artikelöversikten (Se bilaga 4) för att få en övergripande bild över artiklarnas innehåll och resultat. Därefter tematiserade vi artiklarnas resultat utifrån våra frågeställningar och fokus låg på att urskilja olika undervisningsmetoder och till följd av detta även hur lärares didaktiska strategier skiljer sig åt beroende på val av undervisningsmetod. Att genomföra en tematisk analys menar Axelsson (2012) är en grundläggande del av arbetet i en forskningsöversikt eftersom det möjliggör för redovisning av resultat sammanställda i olika teman.

3.2.1 Kvalitetsgranskning

Samtliga artiklar som valdes ut till att ingå i forskningsöversiktens resultat granskades utifrån en bedömningsmall. Samtidigt som vi sammanställde materialet i artikelöversikten utfördes en kvalitetsgranskning bestående av 17 frågor (Se bilaga 3). Vid granskning av varje artikel gjordes en avvägning om vilka frågor i kvalitetsgranskningen som var aktuella. De frågor som inte ansågs som relevanta eller tillämpliga för den aktuella artikeln togs bort och således blev den totala poängsumman påverkad. Detta innebär att artiklarna i forskningsöversikten har olika poängsummor.

4 Resultat

Resultatet som presenteras redovisas utifrån forskningsöversiktens frågeställningar och de tema som analysen resulterat i. Resultatet är baserat på tio vetenskapliga artiklar som beskriver studier genomförda i fyra olika länder. Tematiseringen baserades på tidigare forskning och resulterade i två övergripande teman utifrån de undervisningsmetoder som framkom i studierna, lärarcentrerad undervisning och elevcentrerad undervisning. Under respektive tema redovisas för vad som kännetecknar lärarens arbetssätt och undervisningens utformning inom respektive undervisningsmetod. Det framgår även hur musik påverkar läraaktiviteterna och hur musiken kan användas som hjälpmedel i dansundervisningen. Därtill

beskrivs digitala verktyg som hjälpmedel och som ett undertema till de båda övergripande temana.

4.1 Lärarcentrerad undervisningsmetod

I flera av studierna framgår att en traditionell form av undervisning inom dans är att läraren ger instruktioner, dvs, leder undervisning, en s.k. lärarcentrerad undervisningsmetod. Eleverna ska reproducera förutbestämda rörelsemönster med särskilda danssteg eller vissa dansstilar med hjälp av instruktioner från läraren (Mattsson & Larsson, 2021; Amado, Sanchez-Miguel, González-Ponce, Pulido-González & Del-Villar, 2016). Detta gäller särskilt om det är fysisk aktivitet som är målet med dansundervisningen (Little & Hall, 2017). Om syftet med lektionen istället är att lära sig en specifik dans där kvalitetsaspekter kring dansens utförande förekommer, så finns det specifika faktorer som är viktiga för att lyckas med undervisningen. Det kan vara följande: inför genomförandet demonstrera och beskriva stegen verbalt, låta eleverna bli bekanta med musiken, leda eleverna genom dansen både med steg och verbalt samt att lägga ner extra tid på övergången mellan de olika stegen (Contant, 2017; Little & Hall, 2017; Mainwaring & Krasnow, 2010).

Studier visar att läraren kan underlätta elevernas inläring av dans genom att inför genomförandet gå igenom dansens olika steg, ge eleverna utskrift av dansstegen beskrivna både skriftligt och visuellt samt namnge danssteg utifrån särskilda aktionsord eller metaforer. I det didaktiska upplägget vid genomförandet av dansen kan läraren räkna in gruppen i takt med musiken och förvara om vilka kommande danssteg är genom att använda aktionsord eller metaforer (Contant, 2017; Gibbs, Quennerstedt & Larsson, 2017). För att kunna göra detta är det viktigt att läraren som leder dansen har övat och memorerat dansen och på så vis kan ligga steget före och uppmärksamma eleverna på kommande steg. (Contant, 2017; El-Sherif, 2016) En lärare som är skicklig på detta kan även vända sig mot eleverna och spegla deras rörelser, för att på så sätt kunna kommunicera med eleverna samtidigt och hjälpa dem ytterligare (El-Sherif, 2016).

En problematik som återkommande lyfts i flera artiklar är elevers svårigheter med byte av danssteg. Elever behöver klara av att utföra enskilda danssteg isolerat innan det är möjligt att kombinera steg till längre sekvenser som passar in bra till den valda musiken (Little & Hall, 2017). Att bryta ner koreografin och demonstrera rörelserna i delar som sedan ska bli till en helhet visar flera studier är ett återkommande sätt att undervisa i dans (Contant, 2017; El-Sherif, 2016). Detta gäller särskilt om elever har svårigheter med övergångarna mellan två stegkombinationer, då betonas vikten av att upprepa och träna på de specifika delarna som upplevs svåra (El-Sherif, 2016). Att eleverna får chans att repetera rörelser tills de behärskar rörelserna har visat sig bidra till tillfredsställelse (Amado m.fl. 2016). En annan studie visar att eleverna kan känna sig misslyckade och få en negativ inställning till dans om de inte får den tid de behöver för att behärska dansstegen (Little & Hall, 2017). För att undvika att eleverna får en känsla av att de inte klarar av utföra dansen och samtidigt utmana menar Contant (2017) att läraren kan ändra komplexiteten på dansstegen och anpassa stegen mer individuellt så alla elever kan känna sig delaktiga och klara av att utföra dansen.

Den lärarcentrerade undervisningsmetodens tydliga instruktioner för vad eleverna ska träna på och lära sig, bidrar enligt studier till högre motivation hos eleverna (Amado m.fl. 2016; Mainwaring & Krasnow, 2010). En given mall gör att eleverna, särskilt flickor, snabbare behärskar uppgiften och upplever en större motorisk kompetens. Denna kompetens upplevs bidra till en högre motivation i ämnet idrott och hälsa (Amado m.fl. 2016). Det går även att se ett positivt samband mellan elevernas motivation, utveckling och inställning till dans om läraren tar sig an dansundervisningen med en positiv inställning (El-Sherif, J. 2016; Mainwaring & Krasnow, 2010). Det handlar också om att läraren behöver se till att eleverna känner sig bekväma under danslektionerna utifrån exempelvis normer kring könsroller (Amado m.fl. 2016).

Det finns dock även andra studier som uppmärksammar möjliga konsekvenser av en didaktisk strategi som bygger på en lärarcentrerad undervisningsmetod. Kritiken rör att lärare som enbart ger instruktioner och efterfrågar upprepning av givna rörelsemönster riskerar att förhindra utvecklingen av elevernas fria rörelseförmåga (Mattsson & Larsson, 2021). Ett undervisningsupplägg som bygger på lärarcentrerad undervisningsmetod kan också leda till att elevernas kreativitet minskar (Amado m.fl. 2016). Det finns även en risk att lärares rörelserepertoar inte matchar de kroppsliga uttryck som är samtida för den yngre målgruppen och därmed begränsar elevernas egna rörelserepertoarer (Gibbs m.fl. 2017).

I många fall uppfattar eleverna den musik som lärarna väljer till dansundervisningen som konstig och svår att dansa till eftersom de i många fall inte känner igen den (Mattsson & Larsson, 2021). Parallellt visar andra studier att kännedom om musiken är en viktig komponent i att möjliggöra elevernas lärande i dansområdet. Genom att känna till musiken kan eleverna effektivt använda musiken som hjälpmedel för att kunna minnas t.ex steg, rörelsekombinationer och byta från ett steg till ett annat (Contant, 2017; Larsson & Karlefors, 2015; Little & Hall, 2017).

4.2 Elevcentrerad undervisningsmetod

En elevcentrerad undervisningsmetod framgår också i flera av studierna, där eleverna i motsats till den lärarcentrerade undervisningsmetoden får inflytande över hur aktiviteten ska utföras och därmed ett större ansvar för sitt eget lärande. Den elevcentrerade undervisningsmetoden kan genomföras på olika sätt och har ofta ett inslag av att elever ska utveckla sin kreativitet eller improvisationsförmåga. Det kan till exempel handla om att eleverna får använda sina sinnen, känslor, tidigare erfarenheter eller utmana sin uppfinningsrikedom och kreativitet utifrån en given uppgift av läraren (Amado m.fl., 2016; El-Sherif, 2016; Erickson, 2004; Mattsson & Larsson, 2021).

Något som lyfts återkommande som didaktisk strategi och del i den elevcentrerade undervisningsmetoden i flera studier är lärarens roll i rörelseaktiviteter där eleverna gruppvis får skapa egna danser. Under dessa lektioner tar läraren en roll som handledare istället för som instruktör genom att cirkulera runt i idrottshallen och observera eleverna i deras arbetsprocess

(El-Sherif, 2016; Larsson & Karlefors, 2015; Ørbæk & Engelsrud, 2021). För att detta ska fungera är det viktigt att det finns en tillit mellan läraren och eleverna. Genom att hålla avstånd från eleverna och visa tillit till deras process kan eleverna uppleva att de får en större frihet i att utveckla sin kreativitet än om läraren konstant observerar processen (Ørbæk & Engelsrud, 2021). I samband med att läraren cirkulerar i idrottshallen kan läraren inspirera eleverna och ge feedback till eleverna (El-Sherif, 2016; Larsson & Karlefors, 2015). När lärarna använder sig av den elevcentrerade undervisningsmetoden fungerar de snarare som bollplank än tydlig instruktör som ger direkta instruktioner till eleverna genom att de resonerar och ställer öppna frågor än att de förmedlar instruktioner till eleverna om vad de ska göra (Mattsson & Larsson, 2021; Ørbæk & Engelsrud, 2021). Detta kan bidra till att eleverna utvecklar sitt kritiska tänkande (Ørbæk & Engelsrud, 2021). Den elevcentrerade undervisningsmetoden kan enligt Amado m.fl (2017) även bidra till att eleverna förstår användbarheten av dans i fler områden i livet.

Flera studier hävdar att användningen av den elevcentrerade undervisningsmetoden som didaktisk strategi innebär att visa tillit till eleverna och möjliggöra för dem att vara delaktiga i beslutsfattandet kring skapandet av danser. Genom detta blir eleverna mer engagerade och en bättre lärmiljö implementeras samtidigt som eleverna deltar mer aktivt i undervisningen (Contant, 2017; El-Sherif, 2016). (Mattsson & Larsson, 2021). I en annan studie framgår att eleverna också är mer engagerade och intresserade om läraren relaterar dansen och olika danssteg till deras intressen (Erickson, 2004). Samtidigt visar ytterligare en studie att det finns elever som känner osäkerhet kring vad som förväntas av dem, vad som ska bedömas och vad deras klasskamrater kommer att tycka om dem vid utförandet av olika danser genom hela dansområdet (Amado m.fl. 2017).

Genom lärares val av den elevcentrerade undervisningsmetoden ges dessutom eleverna möjlighet att fungera som mentorer där de kan stötta och ge tips till varandra (Contant, 2017; Gibbs, 2017). I det kreativa skapandet kan eleverna i gruppen tillsammans diskutera och resonera kring möjliga rörelser som kan införlivas i dansen. Genom att prata om rörelserna och visa dem för varandra kan eleverna nå förståelse (Gibbs m.fl. 2017). När de får arbeta tillsammans kan de lära av sin omgivning, ge feedback och tillsammans arbeta mot ett gemensamt mål. De får också träna på att arbeta i grupp samtidigt som det kan uppmuntra dem till att vara både ledare och följare (Mainwaring & Krasnow, 2010).

För att eleverna på bästa sätt ska kunna komma på egna steg och danser som passar ihop med musiken bör de genomföra en musikanalys innan de påbörjar dansskapandet (Contant, 2017; Larsson & Karlefors, 2014). Låtens takt och olika delar bör analyseras för att eleverna ska få en känsla för tempot i musiken så att de sedan kan relatera rörelserna till det. De bör också fundera över hur länge de vill utföra ett visst steg i dansen (Contant, 2017). En annan studie lyfter vikten av att bryta ner musiken i delar för att på så sätt bättre förstå samspelet mellan rörelser och aktuell musik. Lärare kan låta eleverna vara drivande i detta arbete genom att ställa öppna frågor till eleverna om vad de lyssnar efter i musiken (Mainwaring & Krasnow, 2010).

I den elevcentrerade undervisningsmetoden kan eleverna också få möjlighet att använda sina känslor, intressen och tidigare erfarenheter till att skapa nya danssteg (Mattsson & Larsson, 2021; Ørbæk & Engelsrud, 2021). Det kan även användas för att få in fler kulturella inslag än vad som redan finns i dansen och på så sätt kan dansen bli mer personlig för eleverna (El-Sherif, 2016). En annan studie visar att det kan handla om att utgå från redan kända rörelser som till exempel att göra danssteg av idrottsspecifika rörelser, exempelvis att åka skridskor eller studsa en boll (Erickson, 2004). Den elevcentrerade undervisningsmetoden kan också användas till att eleverna får skapa rörelser relaterade till de tankar och känslor som de får av att lyssna till en viss musik (Mattsson & Larsson, 2021). Gibbs m.fl. (2017) redogör också för att eleverna tillsammans kan bemöta varandras rörelser och på så sätt kommunicera med hjälp av sina kroppar. Exempelvis genom att stå två och två och göra danssteg mot varandra. I den elevcentrerade undervisningsmetoden kan även den omkringliggande miljön användas för att skapa olika sorters danssteg (Mattsson & Larsson, 2021).

Flera studier visar att en didaktisk strategi för lärare inom dansundervisning kan vara att arbeta med en mix som består av de båda undervisningsmetoderna. Dansundervisningen kan inledas med lärarcentrerad undervisning för att i ett senare skede inrikta sig mer åt elevcentrerad undervisning. Inledningsvis får eleverna då repetera, skapa sig en större kompetens och säkerhet i att utföra särskilda rörelser när de får instruktioner och en given modell av läraren att följa. Något som eleverna sedan kan ha nytta av när undervisningen övergår till att skapa en egen kreativ dans. (Amado, m.fl. 2016; El-Sherif, 2016; Gibbs m.fl., 2017; Larsson & Karlefors, 2015). Hur dansområdet utförs och vilka undervisningsmetoder som väljs kan bero på vilken utbildning lärare fått (Mattsson & Larsson, 2021).

4.3 Digitala verktyg

Digitala verktyg som *Youtube* och digitala dansspel som exempelvis *Just Dance* lyfts fram i flera olika studier som ett hjälpmedel i undervisningen av dans. Digitala verktyg förekommer både i undervisning som kan kopplas till lärarcentrerad dansmetodik och till elevcentrerad dansmetodik (Gibbs m.fl. 2017; Contant, 2017). Digitala verktyg kan användas till att söka upp olika danser och genom tillgången till dessa få inspiration vid skapandet av egna danser i kreativ dans (Little & Hall, 2017). Det kan också fungera som en instruktör istället för läraren under lektionssammanhang, läraren kan då istället lägga tid på att stötta och ge feedback på elevernas rörelser (Gibbs m.fl. 2017).

Dansspel är en form av digitala verktyg som kan fungera utmärkt som instruktör i undervisningen och kan ersätta läraren som instruktör (Gibbs m.fl., 2017). Oavsett om läraren använder digitala verktyg eller själv instruerar uppmärksammar flera studier vikten av att repetera dansstegen tills eleverna känner att de bemästrar rörelserna (Amado m.fl., 2016; Larsson & Karlefors 2014). Med hjälp av digitala dansspel där eleverna får följa en avatar kan eleverna få möjligheten att repetera rörelserna då danserna i sådana dansspel ofta är skapade så att de innehåller samma danssteg flera gånger, vilket också leder till att eleverna klarar av att utföra rörelserna med mer flyt och bättre ansträngning (Gibbs m.fl., 2017).

Flera studier visar också att danssteg från *Youtube* eller olika dansspel kan användas som inspiration och idéer vid skapandet av egna kreativa danser (Gibbs m.fl. 2017; Little & Hall, 2017). Eleverna kan antingen reproducera dansstegen från de digitala verktyg eller använda dem som inspiration till nya rörelser (Gibbs m.fl. 2017). Att eleverna även kan göra dansen mer kulturell är ytterligare en faktor som digitala verktyg kan bidra med (Little & Hall, 2017). Samtidigt menar även Little & Hall (2017) i deras studie att studera videor på internet när andra dansar kan också fungera som en motivationshöjare. Genom att se andra barn och ungdomar i ungefär samma ålder genomföra olika danser kan eleverna få en känsla av att de också kan genomföra den aktuella dansen.

5 Diskussion

I denna forskningsöversikt är diskussionen uppdelad i två delar. Inledningsvis diskuteras den metod som använts och val som gjorts under arbetets gång med fokus på styrkor och svagheter. Därefter diskuteras resultatet med utgångspunkt i de tre lärteorier samt den tidigare forskning som nämnts. Detta inom ramen för forskningsöversiktens syfte och frågeställningar.

5.1 Metoddiskussion

5.1.1 Datainsamling

Arbetet inleddes med ett antal olika pilotsökningar med målet att utifrån vårt syfte hitta relevanta sökord samt ge en sökning med ett rimligt antal artiklar. Till en början fick vi väldigt många träffar då frassökning och citattecken inte användes runt våra sökord. Detta ledde till att vårt sökord *physical education* behandlades som två olika ord istället för en fras, vilket resulterade i många artiklar. När vi istället använde oss av frassökning och citattecken runt alla våra sökord resulterade det i ett än mer preciserat resultat i vår sökning. Det var också viktigt för oss att använda oss av de booleska operatorerna för att få artiklar inriktade på dansundervisning i skolämnet idrott och hälsa och minska risken att få med artiklar som innehöll dansundervisning i dansklasser. Trots användning av de booleska operatorerna gick ett antal av sådana artiklar igenom. Som redovisats tidigare söktes artiklar (efter exkludering av dubletter) i tre olika databaser. Att just tre databaser använts ser vi som en styrka då de är kopplade till en samling av olika vetenskapsfält. Det är möjligt att andra sökord hade givit ett annorlunda resultat gällande antalet träffar och inkluderat andra artiklar, men det fanns också en risk att relevanta artiklar hade blivit exkluderade.

Utifrån våra sökningar och läsning av tidigare forskning konstaterade vi att dansdidaktik inte är ett vanligt förekommande forskningsområde. Alla artiklar som valdes att inkluderas i resultatet uppfyllde inkluderingskriterierna vilket stärker forskningsöversiktens validitet. En eventuell svaghet med de artiklar som redovisats i resultatet är att fem av de artiklar som inkluderats inte är formade enligt den traditionella strukturen för en vetenskaplig studie. Trots detta ansågs dessa fem artiklar vara relevanta eftersom det som nämnts ovan finns begränsat med tidigare forskning om didaktik i dansundervisning samt att artiklarnas resultat låg i linje med forskningsöversiktens syfte och besvarade våra frågeställningar. Slutsats och resultat i dessa fem artiklar ligger även i linje med övriga artiklar som inkluderats vilket tyder på att

den forskning som lyfts fram i övriga artiklar också är användbar i praktiken. Vid kvalitetsgranskningen innebar artiklarnas struktur att de fick ett lägre antal poäng jämfört med studier formade efter den traditionella strukturen.

Artiklarnas ursprungsland varierade enligt följande: fem från USA, tre från Sverige, en från Spanien och en från Norge. Vi ville få med artiklar från Norden för att ha en koppling till den svenska skolan. Trots att ovan nämnda länder har olika skolsystem och styrdokument som formar deras undervisning ansågs samtliga artiklar vara relevanta för denna forskningsöversikt om undervisningsmetoder i dans. Med stöd av vår bakgrund ansåg vi att dans är en universal aktivitet och att undervisningsmetoder som lärare lyft världen över kan användas i idrott och hälsa, oberoende av olika kulturer eller olikartade styrdokument. Resultaten i artiklarna som analyserats överensstämde i många fall vilket stärkte vårt beslut att bortse från artiklarnas ursprungsland eftersom fokus låg på att redovisa olika undervisningsmetoder i dans. Valet av artiklar motiveras också med att samtliga artiklar fokuserade på elever mellan 6-19 år gamla. Detta åldersspann beslutades vara rimligt att inkludera i resultatet eftersom lärare i idrott och hälsa i Sverige får en bred behörighet och därmed kan undervisa i varierande åldersgrupper.

I de tio utvalda artiklarna saknas det helt kvantitativa undersökningar. Att mäta kvaliteten på olika undervisningsmetoder med data i form av siffror är svårt och kan delvis bero på vilka kvalitetsaspekter som är i fokus. För att besvara syftet och frågeställningarna i forskningsöversikten upplevde vi istället att kvalitativa studier och artiklar som beskrev lärares egna erfarenheter var bäst lämpade. Samtliga artiklar som inkluderats i forskningsöversikten är publicerade mellan 2000 och 2023 vilket är i linje med våra inklusionskriterier. Axelsson (2012) menar att det finns en fördel med att använda forskning som gjorts i nutid för att läsaren ska få del av nya tankar inom forskningsfältet. Varför vi valde just dessa år och inte ännu mer nutida forskning berodde på antalet artiklar att bearbeta. Som tidigare nämnt är forskningen kring didaktik och undervisningsmetoder i dans inom idrott och hälsa i skolan inte vanligt förekommande och därför blev avgränsningen från år 2000 då vi bedömde att det är relativt nutid inom den forskning som finns. Nackdelen med denna avgränsning är att vi eventuellt gått miste om relevant forskning och material för vårt syfte med äldre publiceringsdatum.

5.1.2 Databearbetning

De artiklar som inkluderats i denna forskningsöversikt har författarna tillsammans valt ut och bedömt som relevanta för att möta vårt syfte med forskningsöversikten. De utvalda artiklarna studerades noga och tack vare att artiklarna kunde struktureras i två övergripande teman upplevde vi att det underlättade för oss i arbetet då resultatet skulle sammanställas. Tillsammans gjordes även en kvalitetsgranskning (se bilaga 3) av de artiklar som ansågs vara relevanta, detta för att säkerställa att vi uppfattade och resonerade på samma sätt kring frågorna (Wright, Brand, Dunn & Spindler 2017). I kvalitetsgranskningen behandlades samtliga artiklar individuellt vilket också innebar att artiklarna hade olika poängsummer att nå. Wright m.fl (2017) menar dock att olika poängsummer för artiklarna påverkar validiteten

negativt. Detta är något vi har i åtanke men eftersom upplägget och strukturen var ganska olik i en del av artiklarna bedömde vi att det inte skulle vara rättvist att inkludera frågor som inte hade gått att svara på. Trots att några av artiklarna inte var nära högsta poäng ansågs de vara relevanta för syftet med forskningsöversikten och inkluderade därför de artiklarna trots deras låga poäng. Genomsnittspoängen i granskningen blev 9,4 av 12 möjliga och med det i åtanke ansåg vi att kvaliteten på artiklarna är hög i relation till vårt syfte. Eftersom ingen artikel är kvantitativ har frågan "Framgår det tydligt utifrån vilka grunder urvalets storlek bestämdes?" exkluderats i samtliga bedömningar. Alla artiklar har granskats etiskt och ingen artikel är oetisk.

5.2 Resultatdiskussion

Baserat på det resultat som redovisats i denna forskningsöversikt går det att konstatera att dans är ett kunskapsområde i idrott och hälsa som vanligtvis undervisas på två olika sätt. Den lärarcentrerade undervisningen och den elevcentrerade undervisningen som förekommer som undervisningsmetoder i idrott och hälsa kan liknas med NEs (2023) beskrivning av dans som en aktivitet som kan variera alltifrån bestämda rörelser till spontana rörelser. Denna variation av begreppet dans har tolkats in i den lärarcentrerade undervisningen (bestämda rörelser) och den elevcentrerade undervisningen (spontana rörelser) och kan på så sätt ses som två ytterligheter i ett spektrum över lärares undervisningsmetoder i dansområdet. Att se dessa undervisningsmetoder som varandras motsatser har varit ett sätt att tydligt tematisera resultaten av de studier som analyserats. Detta har gjorts för att på ett övergripande sätt visa två olika undervisningsmetoder som lärare kan använda sig av vid undervisning av dans i idrott och hälsa och på så sätt besvara forskningsöversiktens första frågeställning.

Gällande forskningsöversiktens andra frågeställning visar resultatet att lärares kunskap, förmåga och erfarenhet i dansämnet spelar en avgörande roll vid den lärarcentrerade undervisningsmetoden. Att läraren under genomförandet kan anpassa hur och när nya steg och rörelser ska införas beroende på hur väl eleverna verkar ta till sig innehållet kan anses vara en styrka med den lärarcentrerade undervisningsmetoden. Läraren kan se till att bryta ner steg och rörelser i delar och variera sina instruktioner för att säkerställa att eleverna slutligen behärskar de aktuella rörelserna. Contant (2017) redogör också för hur läraren kan visa danssteg med olika komplexitet så att eleverna kan välja graden av utmaning utifrån deras egen förmåga. På så sätt kan man bemöta problematiken med att en och samma dans för hela klassen möjligtvis inte möter elevernas behov av att utmanas i deras rörelsemönster. Att undervisningsmetoden kännetecknas av att läraren har en tydligt stöttande roll, differentierar undervisningen och ger eleverna möjlighet att utvecklas kan relateras till ett sociokulturellt perspektiv och Vygotskijs syn på lärande (Säljö, 2020). Utifrån Vygotskijs tankar menar vi vidare att lärare i denna undervisningsmetod fungerar som tydliga vägledare i elevernas lärprocesser genom att ge kunskap och stöttning i deras proximala utvecklingszon och på så sätt utveckla deras dansförmåga. Lärares kontroll över lektionen kan dock också sätta en del press på läraren. Att den lärarcentrerade undervisningsmetoden ofta innebär att läraren själv leder dansen och behöver kunna behärska särskilda danssteg kan relateras till lärares upplevda otillräcklighet i dansundervisningen. Som nämnts i forskningsöversiktens bakgrund känner

lärare osäkerhet och otillräcklighet för hur väl de själva dansar och huruvida de är kapabla att lära ut dans (Baker, 2015; Lundvall & Meckbach, 2008). Det kan också komma att handla om att lärare fokuserar på att lära eleverna *en dans* istället för att lära dem *att dansa* (Lundvall & Meckbach, 2007). Den lärarcentrerade undervisningsmetoden sätter alltså lärarens kunskaper och förmågor i ämnet i fokus och kan således upplevas vara en utmanande undervisningsmetod för läraren att använda sig av i dansområdet.

I den lärarcentrerade undervisningsmetoden får eleverna i lärarledda rörelseaktiviteter möjlighet att öva på komplexa rörelser och genom övning och upprepning förfina sina motoriska färdigheter (Amado m.fl. 2016). Detta kan även åstadkommas genom användandet av digitala dansspel där läraren kan lägga mer fokus på att ge feedback och mindre tid på att leda aktiviteten själv (Gibbs m.fl. 2017). Att eleverna får repetera rörelser kan ses som ett sätt för eleverna att lära sig genom sina handlingar och agerande och kan därmed kopplas till Deweys tankar om att elever lär sig genom att göra (Säljö, 2020). Amado m.fl. (2016) menar att när elever blir undervisade enligt denna metod känner de större motivation till dansområdet eftersom de får veta av läraren vad som krävs av dem samt att de kan känna att de lyckas uppnå danskunskap genom att lyckas utföra samma rörelse som förevisats. Att eleverna ges möjlighet att träna rörelser utifrån given mall, får stöttning och feedback av läraren samt kan se ett tydligt slutmål med uppgiften kan det antas leda till att eleverna känner ett lugn till att delta i undervisningen och att den blir mer meningsfull.

Den elevcentrerade undervisningsmetoden kännetecknas av att läraren tar ett steg tillbaka och ser vad eleverna kan komma på för rörelser till en given uppgift (El-Sherif, 2016; Larsson & Karlefors, 2015). Läraren fungerar som en rådgivare under elevernas arbetsprocess (Ørbæk & Engelsrud, 2021). Detta är en undervisningsmetod som enligt Biesta innehåller en viss risk. Läraren intar en mer passiv position i undervisningen med förhoppningen att eleverna gemensamt ska uppnå ett större lärande genom att de resonerar med varandra för att utforska nya rörelser och på så sätt lösa en given uppgift. Läraren kan däremot inte veta säkert hur läroprocessen kommer utveckla sig (Biesta, 2013). I detta tillvägagångssätt innebär det också att eleverna fungerar som mentorer till varandra (Gibbs m.fl. 2016). Att eleverna lär av varandra kan relateras till den sociokulturella teorin där eleverna genom kommunikation och samverkan med varandra utvecklar sin rörelsemässiga förmåga (Säljö, 2020). Resultaten av denna forskningsöversikt visar att om lärare använder sig av en mer elevcentrerad undervisningsmetod och den elevcentrerade undervisningsmetoden kan det leda till att eleverna genom skapandet av egna rörelser får upptäcka nyttovärdet i dans i flera olika områden (Amado m.fl. 2017). Enligt Dewey är det viktigt att lärandet har en mening och ett djupare syfte (Säljö, 2020) och just kunskaper i dans är något eleverna kan komma att ha användning av i framtiden. Genom att eleverna reflekterar kring deltagande och handling (learning by doing) samt även får diskutera sina rörelser med varandra och genomföra rörelser tillsammans blandar de teori och praktik, vilket bidrar till ett lärande som kan kopplas till pragmatismen (Säljö, 2020). Vidare kan eleverna genom sitt arbete komma till insikt om att dansen kan fungera som ett sätt att kommunicera och skapa relation till både sin egen kropp och andras (Gibbs m.fl. 2017; Lundvall & Meckbach, 2008). Det är viktigt att eleverna får vara delaktiga i sin egen lärandeprocess (Good & McCaslin 1992 refererade i Annerstedt,

2007) och med den elevcentrerade undervisningsmetoden kan eleverna få möjlighet att relatera dansen till sina egna intressen och erfarenheter. Detta ökar chansen att de kan se dans som en rolig och givande aktivitet. De får också träna på att samarbeta, att vara både lyssnare och ledare, och gemensamt försöka lösa ett givet problem – vilket kan ses som en bra träning inför framtiden.

Att eleverna ska genomföra olika sorters rörelser är en central del av ämnet idrott och hälsa. I studierna som analyserats visar resultaten att rörelse genom dans kan förekomma i flera olika undervisningsmetoder. Little & Hall (2017) menar att det kan ske genom att läraren själv leder dansaktiviteten och säkerställer att eleverna reproducerar dennes rörelser. Det kan även ske genom att läraren väljer att använda olika digitala verktyg som håller eleverna fysiskt aktiva (Gibbs m.fl. 2017). I den elevcentrerade undervisningsmetoden kan läraren ge eleverna i uppgift att skapa rörelser som är fysiskt krävande. Antingen genom att be dem skapa danssteg där de rör sig nära golvet, hoppandes runt eller klättrandes i ribbstolarna (Mattsson & Larsson, 2021). Dessa olika metoder för att uppnå rörelse hos eleverna kan kopplas till det centrala innehållet för ämnet idrott och hälsa. Enligt Lgr22 (2022) ska undervisningen innehålla: “olika former av dans samt skapande av rörelse- och träningsprogram till musik, takt och rytm”. Det står också i kunskapskraven (Lgr22, 2022) att eleverna ska kunna genomföra fysiska aktiviteter och anpassa sina rörelser till aktuellt sammanhang. Ovan nämnda olika undervisningsmetoder är varierande sätt för läraren att beröra det centrala innehållet i undervisningen samt bedöma elevernas förmåga gällande skrivelsen från betygskriterierna.

Eftersom lärande kan ses som en individuell process och elever lär sig på olika sätt behöver lärare alltså testa olika undervisningsmetoder och undersöka vilka för- respektive nackdelar de har i olika klasser (Annerstedt, 2007). Amado m.fl. (2017) menar att lärare bör använda en blandning av de olika undervisningsmetoderna som redovisats för att på bästa sätt nå alla elever med deras undervisning. Enligt Good & McCaslin (1992) refererade i Annerstedt (2007) kan eleverna uppleva större meningsfullhet om de är aktiva i sitt lärande och kopplar an det de gör i skolan till sina egna erfarenheter.

I resultatdiskussionens inledning nämndes att det går att se på elevcentrerad undervisningsmetod och lärarcentrerad undervisningsmetod som delar i ett undervisningsspektrum. Detta tjänade sitt syfte gällande tematiseringen av artiklarna, strukturera resultatet och för att tydligt besvara forskningsöversiktens frågeställningar. I de artiklar som analyserats har det dock framkommit att undervisningen som bedrivs i skolan oftast inte är så tydligt uppdelad att det enbart handlar om att det antingen är den ena eller den andra metoden som används under en lektion eller arbetsområde. Artiklarna som analyserats visar att de olika undervisningsmetoderna också kan förekomma i anslutning till varandra eller blandade tillsammans. Detta innebär att lärare kan variera undervisningsmetoder under dansområdet som helhet och under enstaka lektioner. På så sätt möjliggörs det för samtliga fördelar med de båda undervisningsmetoderna att komma fram.

6 Slutsats och implikationer

Forskningsöversikten visar att dansundervisning i idrott och hälsa domineras av två olika undervisningsmetoder och att val av undervisningsmetod påverkar både lärarnas och elevernas arbetssätt. De två olika undervisningsmetoderna är antingen lärarcentrerade eller elevcentrerade. I den lärarcentrerade undervisningsmetoden krävs det att den undervisande läraren besitter kunskaper i dans och en trygghet i att utföra dans som en instruktör. För att den lärarcentrerade undervisningsmetoden ska fungera är det också viktigt att läraren har goda kunskaper om elevernas kunskapsnivå för att anpassa undervisningen till en utmanande nivå för varje individ. Den elevcentrerade metoden tillåter eleverna att ta ansvar för sitt eget lärande, att använda sin kreativitet och förmåga att uttrycka sig. Detta sker genom att läraren tar en roll som handledare och inspirerar, ger feedback och stöttar eleverna i deras arbete. En förutsättning för att den elevcentrerade undervisningsmetoden ska fungera är att det finns tillit mellan lärare och elever samt mellan eleverna. Det gäller också att läraren vågar släppa kontrollen över undervisningen och tillåter eleverna att testa sig fram, trots att det kan upplevas riskfyllt. Digitala verktyg kan användas som hjälpmedel vid båda undervisningsmetoderna. Val av undervisningsmetod kan även variera och ofta kan undervisningen inledas med en metod för att sedan övergå till den andra. Beroende på lärandemålet för den dansundervisning som är i fokus kommer lärares val av strategier i undervisningen påverkas.

Efter att ha arbetat med denna forskningsöversikt upplever vi att dansundervisning kan utvecklas ännu mer och att lärare möjligtvis behöver mer utbildning i dans. Att tydligt exemplifiera de olika undervisningsmetoderna och varför den ena eller andra metoden kan vara användbar tror vi hade styrkt framtida lärares kunskaper och förmåga att undervisa i dans. Resultatet av forskningsöversikten visar på liknande undervisningsmetoder som de som använts i vår lärarutbildning. Lärares upplevda osäkerhet kring dans tror vi löses genom mer tid och utbildning i dansområdet. I resultatet nämns även att digitala verktyg kan användas vid undervisning och med tanke på den digitala utvecklingen upplever vi att användningen av digitala verktyg också kan utvecklas. Istället för att endast använda sig av videos på avatarer som eleverna ska följa anser vi att digitala verktyg tydligare kan integreras i de andra undervisningsmetoderna och på så sätt användas som ett komplement i dansområdet. Därmed kan de digitala verktygens olika användningsområden utveckla dansundervisningen, framförallt för lärare som möjligtvis inte upplever att deras främsta undervisningsområde är dans.

6.1 Vidare forskning

Den begränsade mängden forskning inom dansdidaktik i skolan tyder på att det finns stora möjligheter att driva forskningen vidare inom detta område. Vid artikelsökning och sammanställning av resultatet upplevde vi en avsaknad av forskning kring varför lärare väljer de undervisningsmetoder som undersökt. Framtida forskning kring de didaktiska frågorna skulle innebära en ännu större förståelse för undervisningsmetoderna och troligtvis vara till stor hjälp för lärare i deras didaktiska arbete. Vidare forskning kring hur lärarutbildningar kan bedriva dansundervisning skulle kunna bidra till att fler nyexaminerade lärare känner sig trygga i att undervisa i dans oberoende av personliga erfarenheter.

7 Referenslista

- Amado, D., García-Calvo, T., Marreiros, J., López-Chamorro, J.-M., & del Villar, F. (2015). Analysis of Students' Emotions in Agreement with the Dance Teaching Technique Used. *European Journal of Human Movement*, 34, 123–138.
- * Amado, D., Sánchez-Miguel, P. A., González-Ponce, I., Pulido-González, J. J., & Del Villar, F. (2016). Motivation Towards Dance within Physical Education According to Teaching Technique and Gender. *South African Journal for Research in Sport, Physical Education & Recreation*, 38(2), 1–16.
- Annerstedt, C. (2007). *Att (lära sig) vara lärare i idrott och hälsa*. Multicare Förlag AB: Göteborg.
- Annerstedt, C., Peitersen, B. & Rønholt, H. (2001). *Idrottsundervisning: ämnet idrott och hälsas didaktik*. Göteborg: Multicare.
- Axelsson, Å. (2012). Litteraturstudie. I M, Granskär, B, Höglund – Nielsen (Red.), *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård* (s. 203-220). Lund: Studentlitteratur AB
- Baker, K. (2015). Confessions of a Teacher with Two Left Feet: Using Self-Study to Examine the Challenges of Teaching Dance in PETE. *Asia-Pacific Journal of Health, Sport and Physical Education*, 6(3), 221–232.
<https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1080/18377122.2015.1092719>
- Biesta, G. (2013). *The Beautiful Risk of Education*. Boulder: Paradigm Publishers.
<https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.4324/9781315635866>
- * Contant, R. (2015). Just Dance! Boosting engagement and maximizing learning in a PE classroom. *Physical & Health Education Journal*, 81(1), 30–32.
- EBSCO. (2023). *ERIC*. Hämtad 2023-03-13, från
<https://www.ebsco.com/products/research-databases/eric>
- EBSCO. (2023). *Research Databases*. Hämtad 2023-03-13, från
<https://www.ebsco.com/academic-libraries/subjects/education>
- EBSCO. (2023). *SPORTDiscus*. Hämtad 2023-03-13, från
<https://www.ebsco.com/products/research-databases/sportdiscus>
- * El-Sherif, J. L. (2016). Learning, Teaching and Assessing Dance in Physical Education. *Strategies* (08924562), 29(5), 31–36.
- * Erickson, D. (2004). Creative Dance and Basketball. *Teaching Elementary Physical Education*, 15(2), 38–40.
- Folkhälsomyndigheten. (2021). *Fysisk aktivitet och svenska riktlinjer*.
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/fysisk-aktivitet-och-matvanor/fysisk-aktivitet/>
- Gibbs, B (2016). Dansspel som läromedel. I H. Larsson, S. Lundvall, J. Mechbach, T. Peterson & M. Quennerstedt (Red.). *Hur är det i praktiken?: Lärare utforskar ämnet idrott och hälsa* (s.58-70). Författarna.
- * Gibbs, B., Quennerstedt, M., & Larsson, H. (2017). Teaching dance in physical education using exergames. *European Physical Education Review*, 23(2), 237–256.
- * Larsson, H., & Karlefors, I. (2015). Physical education cultures in Sweden: fitness, sports, dancing ... learning? *Sport, Education & Society*, 20(5), 573–587.
- * Little, S., & Hall, T. (2017). Selecting, Teaching and Assessing Physical Education Dance

- Experiences. *JOPERD: The Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 88(3), 36–42.
- Lundvall, S., & Meckbach, J. (2007). Tid för dans. I H. Larsson & J. Meckbach (Red.). *Idrottsdidaktiska utmaningar (s.103-119)*. Författarna och Liber AB.
- Lundvall, S., & Meckbach, J. (2008). Mind the gap: physical education and health and the frame factor theory as a tool for analysing educational settings. *Physical Education & Sport Pedagogy*, 13(4), 345–364.
- Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet*. (2022). Skolverket.
<https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/laroplan-och-kursplaner-for-grundskolan/laroplan-lgr22-for-grundskolan-samt-for-forskoleklassen-och-fritidshemmet?url=-996270488%2Fcompulsorycw%2Fjsp%2Fsubject.htm%3F>
- * Mainwaring, L. M., & Krasnow, D. H. (2010). Teaching the Dance Class: Strategies to Enhance Skill Acquisition, Mastery and Positive Self-Image. *Journal of Dance Education*, 10(1), 14–21.
- * Mattsson, T., & Larsson, H. (2021). “There is no right or wrong way”: exploring expressive dance assignments in physical education. *Physical Education & Sport Pedagogy*, 26(2), 123–136.
- Mattsson, T. & Lundvall, S. (2015). The position of dance in physical education. *Sport, Education and Society*. Taylor and Francis.
- Nationalencyklopedin (2023). *Dans*. I *nationalencyklopedin*. Hämtad 2023-03-15 från <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/dans>
- SBU - Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (2023). *Att göra en systematisk översikt*.
<https://www.sbu.se/sv/metod/en-film-om-hur-man-gor-en-systematisk-oversikt/>
- Skolverket. (2006). *Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo94)*. Ödeshög.
- Skolverket, (2022). *Kommentarmaterial till kursplanen i idrott och hälsa*. Hämtad 2023-03-15 från <https://www.skolverket.se/publikationer?id=9868>
- Skolverket. (2023). *Läroplanen och kursplanerna bestämmer vad du får lära dig i skolan*. Hämtad 2023-03-15 från <https://www.skolverket.se/for-dig-som-.../elev-eller-foralder/laroplanen-och-kursplanerna-bestammer-vad-du-far-lara-dig-i-skolan>
- SVT Nyheter. (2019). *Dans förbättrar hälsan och minnet*. Hämtad 2023-03-02 från <https://www.svt.se/nyheter/utiset/svenska/dans-forbatttrar-halsan-och-minnet>
- Säljö, R. (2020). Den lärande människan - teoretiska traditioner. I U. P. Lundgren, R. Säljö & C. Lidberg (Red.), *Lärande, skola, bildning: grundbok för lärare* (s. 225-285). Natur & Kultur.
- Wright, R. W., Brand, R. A., Dunn, W., & och Spindler, K. P. (2007). How to write a systematic review. *Clinical Orthopaedics & Related Research*: February 2007 - Volume 455 - Issue - pp 23-29. doi: 10.1097/BLO.0b013e31802c9098.
- Ängquist, L. (2006). *Dansande ungdom - en etnologisk studie*. Studentlitteratur AB.
- Östlundh, L. (2017) Informationssökning. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats; vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (s.59-82). Litteratur AB.

* Ørbæk, T., & Engelsrud, G. (2021). Teaching creative dance in school – a case study from physical education in Norway. *Research in Dance Education*, 22(3), 321–335.
<https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1080/14647893.2020.1798396>

8 Bilagor

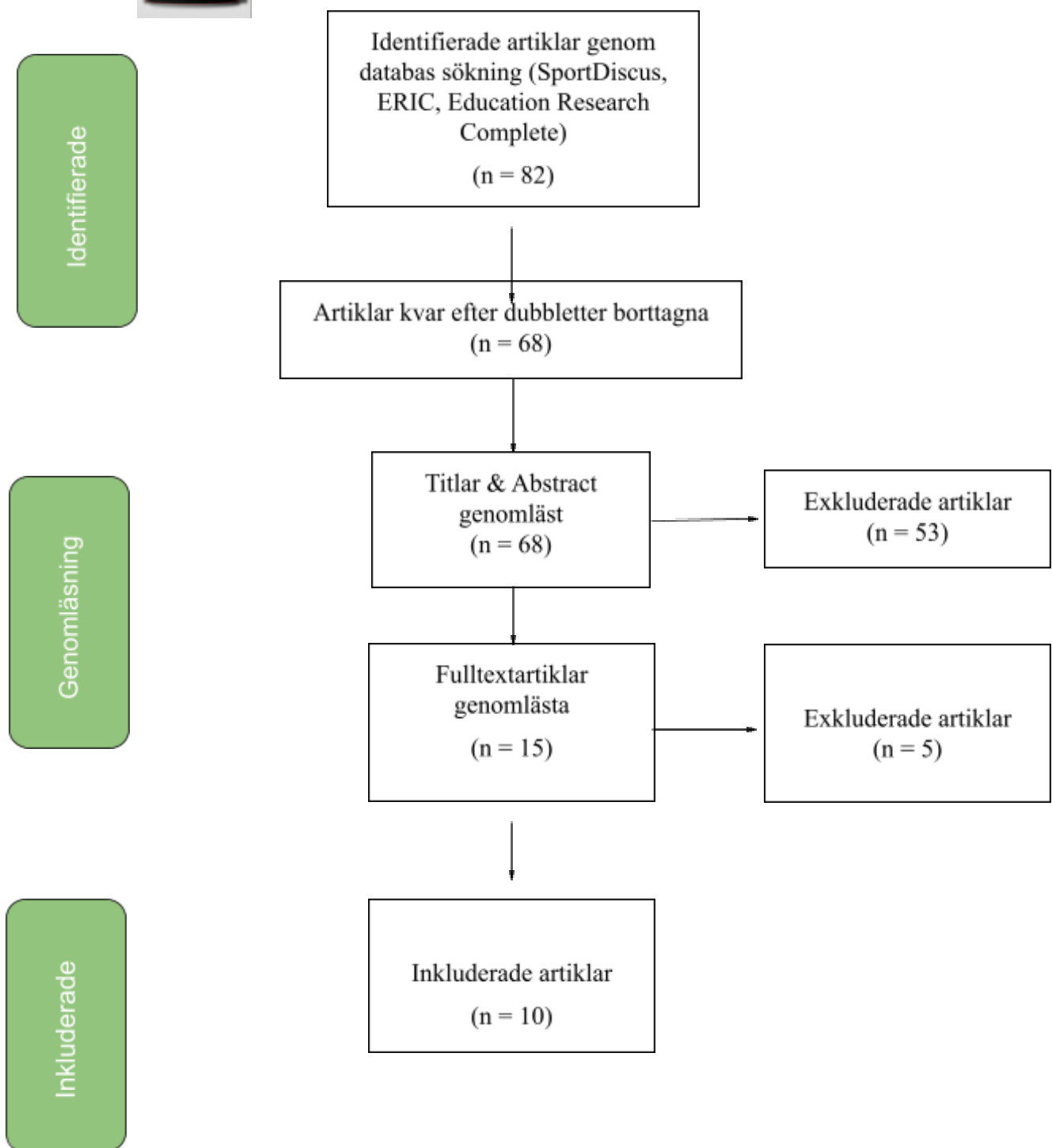
Sökhistorik

Bilaga 1

Datum	Databas	Sökord/Limits/Booleska operatörer	Antal träffar	Lästa abstracts	Urval
2023-02-28	Sportdiscus	“Physical education” AND “Dance education” AND “Teaching methods” OR “Teaching strategies”. Limited från år 2000, skrivna på engelska eller svenska och peer reviewed.	19	17	2
2023-02-28	ERIC	“Physical education” AND “Dance education” AND “Teaching methods” OR “Teaching strategies”. Limited från år 2000, skrivna på engelska eller svenska och peer reviewed.	47	40	6
2023-02-28	Education Research Complete	“Physical education” AND “Dance education” AND “Teaching methods” OR “Teaching strategies”. Limited från år 2000, skrivna på engelska eller svenska och peer reviewed.	16	11	2

Prisma 2009 Flow Diagram

Bilaga 2

Figur 1: Prisma flödesschema för sökning och gallringsprocess (Moher, Liberati, Tetzlaff, Altman, The PRISMA Group, 2009).

Bilaga 3

Bedömningsmall för att mäta studiens kvalitet för artikel X

1. Är hypoteser, syfte och/eller eventuella frågeställningar klart beskrivna?

Ja
Nej

Eventuell kommentar:

2. Är problemet och rationalen för studien tydligt beskrivet?

Ja
Nej

Eventuell kommentar:

3. Är väsentliga begrepp definierade?

Ja
Nej

Eventuell kommentar:

4. Kvalitativ artikel: Får vi kunskap om forskarens förförståelse/perspektiv?

Ja
Nej

Eventuell kommentar:

5. Var urvalsstrategin lämplig med tanke på syftet?

Ja
Nej

För att svara ja bör det framgå tydligt varifrån undersökningsgruppen valdes, vilka som valdes och varför samt hur de valdes ut och varför? Tydliggörs eventuella inklusions- och exklusionskriterier?

Eventuell kommentar:

6. Kvantitativ artikel: Framgår det tydligt utifrån vilka grunder urvalets storlek bestämdes?

Ja
Nej

Eventuell kommentar:

7. Är egenskaperna/karaktäristika hos de deltagare som ingår i studien tydligt beskrivet?

Ja
Nej

Eventuell kommentar:

8. Interventionsstudie: Är försökspersonerna randomiserade till interventionsgrupp(er)?

Ja
Nej
Oförmögen att avgöra

Eventuell kommentar:

9. Interventionsstudie: har interventionen (programmet/en ny form av undervisning etc.) som ska jämföras beskrivits tydligt?

Ja
Nej

Eventuell kommentar:

10. Har studien använt en adekvat datainsamlingsmetod?

Ja
Nej

Eventuell kommentar:

11. Har vilken typ av instrument som använts (ex enkäter, intervjuguider och observationsscheman) samt tillvägagångssättet vid datainsamlingen tydligt beskrivits?

Ja
Nej

Eventuell kommentar:

12. Är den redovisade analysmetoden lämplig?
De metoder som används måste vara lämpliga för data.

Ja
Nej

Eventuell kommentar:

13. Har etiska aspekter beaktats?

Ja
Nej

Eventuell kommentar:

14. Är de viktigaste resultaten av studien tydligt beskrivna?

Ja
Nej

Eventuell kommentar:

15. Svarar resultatet mot syftet?

Ja
Nej

Eventuell kommentar:

16. Har man tagit hänsyn till eventuella bortfall i resultatet?

Om antalet deltagare som ”droppat av” (bortfallet) inte har redovisats, bör man svara att man är oförmögen att avgöra

Ja
Nej
Oförmögen att avgöra

Eventuell kommentar:

17. Är resultaten praktiskt relevanta?

Ja
Nej

Eventuell kommentar:

Artikelöversikt

Bilaga 4

Författare Publikationsår	Design	Syfte	Metod	Urval	Slutsats	Kvalitet spoäng
Larsson, H. & Karlefors, I. (2015).	Kvalitativ tvärsnitt.	Utforska och undersöka rörelsekulturen i ämnet idrott och hälsa förändrats över tid och hur dessa kulturer påverkar undervisningen och lärandet i ämnet.	Analys av videoinspelade lektioner som skett över en termin.	Drygt 30 idrottslektioner som skedde inomhus i åtta olika gymnasieskolor i fyra olika svenska städer.	Lärare samt elever är till viss del engagerade i att genomföra och bedriva traditionella sportlogiker. För att utveckla eleverns fysiska status och dansfärdigheter försöker lärare efterlikna sporter i undervisningen.	13/14
Mattsson, T., & Larsson, H. (2021).	Kvalitativ tvärsnitt	Utforska hur idrottslärare står i relation till frågan om expressiv dans och vilka lärprocesser elever involveras i.	Videoinspelning och analys av filmer från en dansutbildning uppbyggd kring Rudolf Labans ramverk för rörelse.	Fyra lärare från en skola och 68 elever från tre olika gymnasieklasser i en kommunal skola i Sverige.	Expressiva uppgifter i dans kan utveckla idrottsundervisningen. Lärarna började ta fler risker i sin undervisning vilket möjliggjorde nya sätt att utforska rörelse för eleverna.	12/14

Gibbs, B., Quennerstedt, M., & Larsson, H. (2017).	Kvalitativ studie	Att undersöka olika sätt som exergames används som lärrors i idrott och hälsa samt undersöka lärprocesser som uppstår av denna metod.	Videoinspelning och analys av filmer från en dansutbildningen	25 elever i 16-17årsåldern deltog i studien.	Exergames kan användas som undervisningsmetod i dansundervisning så att lärarna kan lägga tid på att observera, stötta och ge feedback till eleverna.	11/13
Amado, D., Sanchez-Miguel, P.A., Gónzalez-Ponce, I., Pulido-González, J. J., & Del-Villar, F. (2016).	Kvalitativ tvärsnitt.	Undersöka om kreativt undersökande metod eller direkt instruktionsmetod är mer effektivt gällande att öka elevers motivation till dans.	Eleverna reflekterade över undervisningsmetoderna skriftligt	47 elever i 16-årsåldern deltog i studien.	Det är skillnader mellan könen gällande studenternas motivation till att delta i dans beroende på vilken undervisningsmetod som användes.	11/13
Ørbaek, T., & Engelsrud, G. (2021).	Kvalitativ studie	Ta reda på hur lärarstudenter upplever undervisning i kreativ dans, vad de tycker bidrar till elevers utveckling samt att lyfta fram hur lärarstudenternas erfarenheter kan bidra till en bättre dansundervisning.	Analys av Ørbaeks (2018) avhandling som är baserad på lärarstudenters erfarenheter från en danskurs från	Intervjuer och reflektionsanteckningar från 15 lärarstudenter i Norge genomförd mellan augusti 2011 och december 2012.	Det finns behov av ytterligare forskning om vad kreativ dans som skolämne kan bli och hur undervisningen kan genomföras.	13/14

			lärarutbildningen.			
El-Sherif, J. (2016).	Vetenskaplig artikel	Att erbjuda lärare i idrott och hälsa en tydlig mall för undervisning i dans.	Tidigare erfarenheter från författaren.	Författarens egna erfarenheter utifrån tidigare forskning.	Undervisning i dans kan vara utmanande men med hjälp av tydliga riktlinjer kan undervisningen och planeringen inför området upplevas lättare.	8/11
Little, S. & Hall, T. (2017).	Vetenskaplig artikel	Tydliggöra faktorer som påverkar undervisningen i dans i idrott och hälsa och erbjuda lärare i idrott och hälsa verktyg för undervisa i dans i idrott och hälsa.	Tidigare erfarenheter från författarna.	Författarnas egna erfarenheter utifrån tidigare forskning.	Dans i idrottsundervisning är viktigt eftersom det kan bidra till livslång fysisk aktivitet och därför är det viktigt att lärare i idrott och hälsa kan undervisa i det.	7/10
Erickson, D. (2004).	Vetenskaplig artikel	Lyfta fram vikten av kreativ dans och ge inspiration till hur dansundervisning i idrott och hälsa kan kombineras med andra idrottsintressen.	Tidigare erfarenheter från författaren.	Författarens egna upplevelser baserat på tidigare forskning.	Andra sporter än dans går att kombinera med dans och ökar rörelseglädjen hos unga.	5/11

Contant, R. (2015).	Vetenskaplig artikel	Lyfta olika undervisningsstrategier	Tidigare erfarenheter från författaren.	Författarens egna upplevelser	Att det finns olika sätt att undervisa för att maximera elevernas inläring och motivation.	7/10
Mainwaring, L. M., & Krasnow, D. H. (2010).	Vetenskaplig artikel	Lyfta olika undervisningsstrategier som	Tidigare erfarenheter från författaren.	Författarens egna upplevelser	Slutsatsen är att elevernas motivation har stor påverkan på deras lärande och att läraren genom olika lärandestrategier kan påverka motivationen.	7/10